

vewin vereniging van waterbedrijven in Nederland

23 november 2026

Wetgevingsoverleg Water 23 november 2026

Toekomstagenda Drinkwater; de drinkwaterstrategie

In het CD Water van juni jl. heeft de minister van IenW aangekondigd dat er begin 2027 een nationale drinkwaterstrategie komt. De drinkwatersector zal hier vanzelfsprekend aan bijdragen. Vanuit haar eigen verantwoordelijkheid werkt de sector hard aan de nieuwe opgaven om de huidige kwaliteit van de openbare drinkwatervoorziening duurzaam te continueren. Wij doen dat graag in een permanente strategische samenwerking tussen Rijk, drinkwaterbedrijven, kennisinstellingen en medeoverheden, zodat beleid en investeringen worden gebaseerd op gedeelde toekomstbeelden. Dat vraagt ook wat van andere partijen.
Deze Toekomstagenda Drinkwater heeft idealiter als uitgangspunt dat een gezond zoetwatersysteem de basis blijft voor de drinkwatervoorziening. In dit gezonde watersysteem moet ruimte zijn en blijven voor nieuwe en bestaande drinkwaterwinningen. Dat betekent ook dat we samen moeten werken aan de borging van de drinkwatervoorziening op de lange termijn met plannen, investeringen en de noodzakelijke financiering.
Vewin adviseert daarom voor de Toekomstagenda Drinkwater:

- **Ontwikkel een gezamenlijke agenda, met aandacht voor bronbescherming, ruimte-reserveringen, infiltratie, vergunningverlening, vasthouden van zoet water, concentraatlozingen en nieuwe drinkwaterbronnen inclusief aandacht voor belemmeringen in wet- en regelgeving;**
- **Geef de Toekomstagenda Drinkwater nadrukkelijk bottom-up vorm vanuit regionale analyses en opgaven;**
- **Betrek provincies, drinkwaterbedrijven vanaf de start bij de uitwerking en zorg voor actieve betrokkenheid van waterschappen, gemeenten, veiligheidsregio's en relevante economische sectoren. Hiermee ontstaat niet alleen inhoudelijke verrijking, maar ook bestuurlijk eigenaarschap voor de noodzakelijke ruimtelijke keuzes, waterkwantiteit en waterkwaliteit.**

PFAS / TFA

Steun voor volledige en snelle Europese restrictie PFAS

Vewin pleit samen met de Unie van Waterschappen voor een volledige en snelle restrictie voor productie, gebruik en import van PFAS. Het voorstel daartoe is momenteel in behandeling bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA). De gemeenschap en burgers moeten niet opdraaien voor de kosten en risico's verbonden aan de verontreiniging door PFAS. Het Coalitieakkoord stelt dat Nederland kartrekker wordt voor een Europees verbod op PFAS. Het is belangrijk dat de Nederlandse regering hier voortvarend invulling aan geeft en volhardt in haar inzet op dit terrein om ervoor te zorgen dat onze watervoorraden, het milieu en de consumenten voor de komende generaties worden beschermd. Dit kan bijvoorbeeld via het non-paper dat nu wordt opgesteld met gelijkgestemde landen. Deze zal naar verwachting worden ingediend voor de Milieuraad van december 2026.

Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
Postbus 90611
2509 LP Den Haag
info@vewin.nl
www.vewin.nl
(070) 349 08 50

Scherp nationale bronaanpak PFAS aan door lozingsverbod voor industriële toepassingen
Vooruitlopend op een mogelijk Europees verbod is het essentieel om nationaal met urgentie in te zetten op het minimaliseren van de verontreiniging met PFAS. Het Coalitieakkoord bevat het voornemen om samen met betrokken partijen te kijken naar manieren om de vraag naar PFAS-houdende producten bij consumenten terug te dringen en hen te helpen kiezen voor alternatieven zonder PFAS. Ook wordt bezien of en hoe op korte termijn een lozingsverbod van PFAS mogelijk is. Vewin steunt het kabinetsvoornemen van een nationaal PFAS-lozingsverbod vooruitlopend op de Europese PFAS-restrictie en pleit voor een voortvarende uitwerking daarvan voor industriële toepassingen. Tot die tijd moeten PFAS-lozingen via vergunningverlening, adequaat toezicht en aanscherping van bestaande vergunningen worden geminimaliseerd.

ILT Rapport TFA en bestrijdingsmiddelen
Afbraakproducten van PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen zijn volgens het Ctgb een grote bedreiging voor het Nederlandse grondwater. Het gaat dan met name om TFA. Het Ctgb heeft zich voorgenomen, op basis van een verbod in Denemarken, om 46 PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen te herbeoordelen. Een signaalrapport van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van september 2026 laat zien dat jaarlijks ten minste *21.000 kilo trifluorazijnzuur* (TFA) vrijkomt door het gebruik van PFAS-pesticiden. Hiermee zijn bestrijdingsmiddelen één van de grootste bekende bronnen van TFA-verspreiding in Nederland, en een groot risico voor het grondwater. Onderzoek van CLM van juli 2026 bevestigt dat er voor het gebruik van deze bestrijdingsmiddelen in de aardappelteelt *wel* werkbare alternatieven zijn. Het Ctgb, de ILT en onafhankelijk onderzoek (CLM) tonen aan dat een landelijk verbod van bestrijdingsmiddellen met PFAS snel nodig is.

- **Volhard in de Nederlandse inzet voor het Europese restrictievoorstel over PFAS en bepleit een snelle en brede implementatie van dit voorstel;**
- **Voer nationaal, vooruitlopend op het Europees verbod, een lozingsverbod van PFAS in. Werk de mogelijkheden van een lozingsverbod voortvarend uit;**
- **Introduceer zo snel mogelijk een landelijk verbod op bestrijdingsmiddelen met PFAS.**

Bezuinigingen Deltaprogramma Zoet Water

Een gezond grond- en oppervlaktewatersysteem is een essentiële randvoorwaarde voor de openbare drinkwatervoorziening. Door toenemende droogte, een groeiende watervraag en noodzakelijke investeringen in de drinkwatervoorziening neemt het belang van een robuust watersysteem verder toe. Drinkwaterbedrijven investeren hier zelf actief in. De omvang van de opgave vraagt echter om een blijvende gezamenlijke inzet van het Rijk en de regio. Uit de brief van de minister van IenW over de prioritering van het Mobiliteits- en Deltafonds blijkt dat de cofinanciering vanuit het Deltafonds voor regionale uitvoeringsprogramma's vervalt. Vewin heeft begrip voor de opgave waar de minister van IenW voor staat, en ook de keuzes, maar de drinkwatersector maakt zich wel zorgen over het wegvallen van de nationale bijdrage(n). Deze bijdragen vormden een belangrijke stimulans om regionale middelen te bundelen en investeringen naar voren te halen. Het wegvallen ervan raakt niet alleen projecten van overheden, maar ook gezamenlijke investeringen van drinkwaterbedrijven en regionale partners. Vewin maakt zich zorgen over de gevolgen voor de aanpak van droogte en het verbeteren van de zoetwaterbeschikbaarheid voor de drinkwatervoorziening.

- **Behoud de nationale bijdrage aan regionale zoetwaterbeschikbaarheidsprojecten.**

Drinkwaterbesparing

In oktober zijn de maatregelen uit het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing herijkt en is door alle partijen een Addendum opgesteld met nieuwe of aangescherpte maatregelen om het doel van 20% reductie en 100 liter per persoon per dag in 2035 te halen. Vewin heeft meegewerkt aan het opstellen van het Addendum en deze namens alle tien drinkwaterbedrijven ondertekend. De drinkwatersector gaat de komende jaren hard aan de slag met de maatregelen. Vewin roept op dat alle ondertekenende partijen samen de schouders eronder zullen moeten blijven zetten om de ingezette daling van het drinkwatergebruik te continueren.

Het Addendum onderstreept dat volgens het onderzoek van Witteveen+Bos (2024) beprijzen van drinkwater geen doelmatig middel is om de besparingsdoelen te halen. Vewin staat achter de acties om te kijken of er een prikkel kan uitgaan van het samenvoegen van de drinkwaterrekening en de zuiveringsheffing (het zogenaamde waterketentarief) en om te monitoren of het wegvallen van het heffingsplafond van de Belasting op Leidingwater voor zakelijke afnemers bijdraagt aan waterbesparing. Vewin roept op om het bij deze breedgedragen maatregelen wat betreft beprijzing te laten, dit ook in lijn met de door de Kamer verworpen motie Kostić die opriep opnieuw onderzoek te doen naar beprijzing.

- **Zet samen de schouders onder de afspraken die in het Addendum van het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing zijn gemaakt;**
- **Voer nu geen nieuwe onderzoeken uit over prijsprikkels en voer uit wat in het Addendum is afgesproken.**

Leveringsplicht

Tot voor kort heeft er nooit twijfel over bestaan dat de leveringsplicht en zorgplicht drinkwater ook gelden voor leveringen van drinkwater aan zakelijke klanten. In de afgelopen jaren is hierover echter onduidelijkheid ontstaan; knelpunten bij de beschikbaarheid en benutbaarheid van drinkwaterbronnen roepen soms vragen op over de reikwijdte van leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en zorgplicht van overheden. Indien deze interpretatie zou veranderen en drinkwaterbedrijven niet langer wettelijk moeten voorzien in de behoefte van zakelijke klanten schaadt dat het doelmatig zoetwaterbeheer. Deze verandering zou leiden tot onderbenutting van de publieke infrastructuur met kostenafwenteling naar huishoudens en levert risico's op voor economie en werkgelegenheid en dwingt de industrie naar eigen winningen. De drinkwatersector pleit er daarom voor in de Drinkwaterwet te verduidelijken dat drinkwaterbedrijven een brede leveringsplicht hebben, ook voor bedrijven die water van drinkwaterkwaliteit nodig hebben, en overheden een zorgplicht die daarmee in verhouding is. In de Drinkwaterwet staat immers dat de openbare drinkwatervoorziening volksgezondheid, welzijn en **welvaart** dient.

De minister heeft aangegeven in het CD Water van juni 2026 de reikwijdte van de leveringsplicht in de Drinkwaterwet te willen verduidelijken. Hiervoor zoekt hij de samenwerking met partners zoals de drinkwaterbedrijven en brancheorganisaties voor zakelijke klanten. Vewin heeft in samenwerking met VNO-NCW MKB Nederland en VEMW een juridisch houdbaar en praktisch uitvoerbaar afwegingskader aan de minister voorgesteld, waarbij aan de hand van SBI-codes en een nadere beoordeling van bedrijfsprocessen wordt vastgesteld voor welke toepassingen drinkwaterkwaliteit noodzakelijk is. Daarnaast hebben zij op verzoek van de minister in beeld gebracht welke sectoren hoeveel drinkwater gebruiken.

De volgende stap is het nader uitwerken en toetsen van dit afwegingskader door IenW, in samenwerking met drinkwaterbedrijven, zakelijke afnemers en betrokken overheden en toezichthouders. Daarbij moet aandacht zijn voor vergunningverlening, juridische houdbaarheid, de praktische uitvoerbaarheid en de beschikbaarheid van alternatieve waterbronnen. Tenslotte moet worden bepaald hoe de verduidelijking

van de reikwijdte van de leveringsplicht zal worden verankerd in de Drinkwaterwet en onderliggende wet- en regelgeving.

- **Verduidelijk via een wijziging van de Drinkwaterwet dat zakelijke afnemers die drinkwaterkwaliteit nodig hebben ook onder de wettelijke leveringsplicht en zorgplicht voor drinkwater vallen.**